# ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES [*ELEANOR SHARPSTON*] SECINĀJUMI,
sniegti 2010. gada 1. jūlijā[1]

1. Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka bez iepriekšēja uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu publiskā iepirkuma procedūrā, parakstot līgumu par ekskluzīvu sabiedrisko pakalpojumu ar sabiedrību *Gozo Channel Company Ltd* (turpmāk tekstā — "*GCCL*") 2004. gada 16. aprīlī, Maltas Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai nosaka Padomes Regula (EEK) Nr. 3577/92[2], it īpaši tās 1. un 4. pants.

2. Maltas aizstāvība pamatojas uz to, ka attiecīgajā datumā Regula tai nebija piemērojama. Lai gan Pievienošanās līgums[3] tika parakstīts 2003. gada 16. aprīlī, Malta pievienojās Eiropas Savienībai tikai 2004. gada 1. maijā.

3. Tiesas mudināta, Komisija ir norādījusi uz valsts pienākumu būt lojālai līguma noteikumu ievērošanā un līdz tā stāšanās spēkā atturēties no rīcības, kas ir vērsta pret līguma objektu un mērķi — saskaņā ar Vīnes Konvencijas par starptautisko līgumu tiesībām[4] 18. un 26. pantā noteiktajiem starptautisko tiesību principiem.

1 — Oriģinālvaloda — angļu.

2 — Padomes 1992. gada 7. decembra Regula (EEK) Nr. 3577/92, ar ko piemēro principu, kurš paredz jūras transporta pakalpojumu sniegšanas brīvību dalībvalstīs (jūras kabotāža) (OV L 364, 7. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula").

3 — Līgums starp Beļģijas Karalisti, Dānijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Grieķijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Īriju, Itālijas Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Portugāles Republiku, Somijas Republiku, Zviedrijas Karalisti, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti (Eiropas Savienības dalībvalstīm) un Čehijas Republiku, Igaunijas Republiku, Kipras Republiku, Latvijas Republiku, Lietuvas Republiku, Ungārijas Republiku, Maltas Republiku, Polijas Republiku, Slovēnijas Republiku un Slovākijas Republiku par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanos Eiropas Savienībai (OV 2003, L 236, 17. lpp.; turpmāk tekstā — "Pievienošanās līgums").

4 — Noslēgta 1969. gada 23. maijā, spēkā stājās 1980. gada 27. janvārī (*United Nations Treaties Series*, 1155. sēj., 331. lpp.; turpmāk tekstā — "Vīnes konvencija").

**Atbilstošās tiesību normas**

4. Vīnes konvencijā lielā mērā ir kodificētas starptautiskās līgumtiesības. Saskaņā ar 1. pantu tā tiek piemērota līgumiem starp valstīm (tādējādi arī Pievienošanās līgumam) un saskaņā ar 5. pantu — attiecībā uz jebkuru līgumu starptautiskas organizācijas dibināšanai (tādējādi attiecoties uz dažādiem Eiropas Kopienas un Savienības līgumiem) [5]. Vairāki tās nosacījumi ietver starptautisko paražu tiesību normas, kas kā tādas ir Eiropas Kopienas tiesību sistēmas daļa [6]. 18. pants (ietver tā saukto "pagaidu pienākumu") un 26. pants (nosaka godprātības pienākumu) kopumā tiek uzskatīti par šādām normām [7]. Lai arī kā tādi tie Maltai nav saistoši [8], ir lietderīgi tos minēt kā formulējumu tam, ko Malta uzskata par tai piemērojamiem starptautisko paražu tiesību noteikumiem.

5. 18. pantā ar nosaukumu "Pienākums nevērsties pret līguma objektu un mērķi pirms līguma spēkā stāšanās" ir noteikts:

*Vīnes konvencija*

"Valstij ir pienākums atturēties no rīcības, kas ir vērsta pret līguma objektu un mērķi, ja

a) valsts ir parakstījusi līgumu vai apmainījusies ar līgumu sastādošiem [veidojošiem] dokumentiem ar noteikumu par ratifikāciju, pieņemšanu vai apstiprināšanu līdz brīdim, kad tā būs skaidri paudusi savu nolūku nekļūt par līguma dalībnieku, vai

b) valsts ir izteikusi piekrišanu līguma saistošam raksturam līdz līguma spēkā stāšanās brīdim ar noteikumu, ka šāda stāšanās spēkā nav pārmērīgi aizkavēta."

5 — Tomēr no esošajām dalībvalstīm Francija, Malta un Rumānija nav parakstījušas Vīnes konvenciju, un lai gan visas pārējās dalībvalstis to ir ratificējušas vai tai pievienojušās, vai to pārņēmušas, Luksemburga un Portugāle kļuva par līgumslēdzējām valstīm tikai starp Pievienošanās līguma parakstīšanu un spēkā stāšanos, bet Īrija tikai pēc minētā līguma spēkā stāšanās (Skat. Apvienoto Nāciju Organizācijas Līgumu apkopojumu vietnē: http://treaties.un.org).

6 — Skat. nesenāku 2010. gada 25. februāra spriedumu lietā C-386/08 *Brita* (Krājums, I-1289. lpp., 40.–42. punkts un tajos minētā judikatūra).

7 — Taču ne visas iestādes piekrīt apjomam, kādā 18. pants veido vienkāršu kodifikāciju, nevis starptautisko paražu tiesību attīstību. Skat., piemēram, Sinclair, I., *The Vienna Convention on the Law of Treaties,* Mančestera: Manchester University Press, 1973, 22. lpp.; par paražu normu formulējumiem, kas atšķiras no Vīnes konvencijas, skat. Klabbers, J., How to defeat a treaty's object and purpose pending entry into force: toward manifest intent, *Vanderbilt Journal of Transnational Law*, Nr. 34, 2001. gada marts, 283. lpp.

8 — Skat. 5. zemsvītras piezīmi.

6. 26. pantā ar nosaukumu "Pacta sunt servanda" ir noteikts:

"Katrs spēkā esošs līgums ir saistošs tā dalībniekiem un ir pildāms godprātīgi."

*EK līgums*

7. EKL 226. pantā (šobrīd LESD 258. pants) ir noteikts:

"Ja Komisija uzskata, ka dalībvalsts nav izpildījusi kādu [šajā Līgumā/Līgumos] paredzētu pienākumu, tā sniedz argumentētu atzinumu par attiecīgo jautājumu, vispirms dodot attiecīgai valstij iespēju sniegt savus paskaidrojumus.

Ja attiecīgā valsts Komisijas noteiktajā termiņā neizpilda šā atzinuma prasības, Komisija var griezties [vērsties] Eiropas [Savienības] Tiesā."

8. Saskaņā ar EKL 249. panta otro daļu (šobrīd LESD 288. pants):

"Regulas ir vispārpiemērojamas. Tās uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojamas visās dalībvalstīs."

9. Saskaņā ar EKL 254. panta 1. un 2. punktu (šobrīd, pēc grozījumiem — LESD 297. pants) regulas stājas spēkā tajās norādītajā dienā, vai, ja tā nav norādīta, divdesmitajā dienā pēc to publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

*Pievienošanās līgums un Pievienošanās akts*

10. Saskaņā ar Pievienošanās līguma 1. panta 1. punktu 10 jaunas valstis, ieskaitot Maltu, kļuva "par Eiropas Savienības dalībvalstīm un Līgumslēdzējām Pusēm Līgumos, kas ir Savienības pamatā, ņemot vērā minēto Līgumu grozījumus un papildinājumus". Minētā panta 2. punktā tika noteikts:

"Pievienošanās nosacījumi un ar šo pievienošanos saistītie pielāgojumi Līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā, ir izklāstīti Aktā, kas pievienots šim Līgumam[9]. Minētā Akta noteikumi ir šā Līguma sastāvdaļa."

9 — Akts par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā (OV 2003, L 236, 33. lpp.; turpmāk tekstā — "Pievienošanās akts").

11. Atbilstoši 2. panta 2. punktam 2003. gada 16. aprīlī Atēnās parakstītais Pievienošanās līgums stājās spēkā 2004. gada 1. maijā.

12. Pievienošanās akta 2. pantā tika noteikts:

"Pamatlīgumi un akti, ko iestādes un Eiropas Centrālā banka pieņēmusi pirms pievienošanās, no pievienošanās dienas ir saistoši jaunajām dalībvalstīm un piemērojami tajās atbilstīgi minētajos Līgumos un šajā Aktā paredzētajiem nosacījumiem."

13. Par Regulas piemērošanu Maltai netika noteikti nekādi nosacījumi.

14. Pievienošanās līguma ratifikācijas dokumentu Itālijas valdībai Malta deponēja 2003. gada 30. jūlijā.

*Regula Nr. 3577/92*

15. Padome pieņēma Regulu 1992. gada 7. decembrī, tā tika publicēta *Eiropas Kopienas Oficiālajā Vēstnesī* 1992. gada 12. decembrī.

16. 1. panta 1. punktā ir noteikts:

"No 1993. gada 1. janvāra uz Kopienas kuģu īpašniekiem, kuru kuģi ir reģistrēti dalībvalstī un peld ar dalībvalsts karogu, attiecas jūras transporta pakalpojumu sniegšanas brīvība dalībvalstī (jūras kabotāža), ja šie kuģi atbilst visiem kabotāžas veikšanas nosacījumiem šajā dalībvalstī, ieskaitot kuģus, kas ir reģistrēti "Euros", kad Padome būs apstiprinājusi šo reģistru."

17. Atbilstoši 2. panta 1. punktam "jūras transporta pakalpojumi dalībvalstī (jūras kabotāža)" ir "pakalpojumi, kurus parasti sniedz par atlīdzību" un kuri tostarp ietver saskaņā ar c) apakšpunkta otro ievilkumu "salu kabotāžu: pasažieru vai kravu pārvadāšanu pa jūru starp [..] ostām, kas atrodas uz vienas un tās pašas dalībvalsts salām".

18. 2. panta 4. punktā "valsts pasūtījuma [publiskā iepirkuma] nodrošināšanas pienākums" ir definēts kā "saistības, kuras attiecīgais kuģu īpašnieks neuzņemtos vai neuzņemtos tādā pašā apjomā vai ar tādiem pašiem nosacījumiem, ja viņš ņemtu vērā savas komerciālās intereses".

19. 4. pantā ir noteikts:

"1. Dalībvalsts var noslēgt valsts pasūtījuma [publiskā iepirkuma] līgumus ar kuģošanas sabiedrībām vai uzlikt valsts pasūtījuma [publiskā iepirkuma] nodrošināšanas pienākumu kā nosacījumu kabotāžas pakalpojumu sniegšanai tām kuģošanas sabiedrībām, kuras piedalās regulāros reisos uz salām, no salām un starp salām.

Ja dalībvalsts noslēdz valsts pasūtījuma [publiskā iepirkuma] līgumus vai uzliek valsts pasūtījuma [publiskā iepirkuma] nodrošināšanas pienākumu, to dara, nediskriminējot nevienu Kopienas kuģu īpašnieku.

2. Uzliekot valsts pasūtījuma [publiskā iepirkuma] nodrošināšanas pienākumu, dalībvalstu prasības attiecas tikai uz apkalpojamajām ostām, sistemātiskumu, nepārtrauktību, biežumu, pārvadājumu jaudu, piemērojamajām likmēm un kuģa komandas komplektēšanu.

Attiecīgā gadījumā visiem Kopienas kuģu īpašniekiem jābūt pieejamām kompensācijām par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu.

3. Esošie valsts pasūtījuma [publiskā iepirkuma] līgumi var palikt spēkā līdz attiecīgā līguma termiņa izbeigšanās dienai."

**Fakti un tiesvedība**

20. Saskaņā ar 11. pantu Regula stājās spēkā 1993. gada 1. janvārī. Tomēr atbilstoši 6. pantam vairāki kabotāžas pakalpojumi — Vidusjūrā, gar Spānijas, Portugāles un Francijas krastiem un attiecībā uz noteiktām Spānijas, Portugāles un Francijas piekrastes salām, kā arī salām un teritorijām ārpus Eiropas — tika izslēgti no Regulas īstenošanas līdz dažādiem datumiem laikposmā no 1995. gada 1. janvāra līdz 2004. gada 1. janvārim.

21. Sarunu gaitā pirms Pievienošanās līguma noslēgšanas vairākkārtīgi tika norādīts uz un diskutēts par to, lai Malta pakāpeniski sasniegtu atbilstību nozares *acquis*, tostarp jūras transporta jomā.

22. Šajā ziņā 2001. gada 26. oktobra [10] kopīgajā nostājā tika norādīts: "[..] ES ņem vērā Maltas nodomu noslēgt uz pieciem gadiem valsts pasūtījuma [publiskā iepirkuma] nodrošināšanas pienākuma līgumus līdz 2002. gada 30. jūnijam gan ar sabiedrību *Sea Malta CO Ltd*., gan [ar *GCCL*] un ka, beidzoties šo līgumu darbībai, publiskā iepirkuma procedūras

10 — Konference par pievienošanos Eiropas Savienībai — Malta — doc.20766/01 CONF-M 80/01.

tiks īstenotas atbilstoši *acquis*". Kopīgajā nostājā ES arī norādīja, ka "šajā posmā par šo sadaļu vairs nav jādiskutē", tomēr atzīmēja, ka, ņemot vērā *aqcuis* uzraudzību, tā varētu "atgriezties pie šīs sadaļas atbilstošā brīdī".

23. Šajā gadījumā līgums ar *GCCL* [11] par regulāras ātrgaitas prāmju satiksmes nodrošināšanu starp Maltu un Gozo [*Gozo*] tika parakstīts tikai 2004. gada 16. aprīlī (gadu pēc Pievienošanās līguma parakstīšanas un kādas divas nedēļas pirms tā spēkā stāšanās), kā arī tika noslēgts uz nepagarināmu sešu, nevis piecu gadu termiņu.

24. Nav strīda par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu bez iespējas Kopienas kuģu īpašniekiem piedalīties publiskā iepirkuma procedūrā.

25. Atbilstoši EKL 226. pantā noteiktajai administratīvajai procedūrai Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka bez iepriekšēja uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu publiskā iepirkuma procedūrā, parakstot līgumu par ekskluzīvu sabiedrisko pakalpojumu ar *GCCL* 2004. gada 16. aprīlī, Maltas Republika nav izpildījusi šajā regulā un it īpaši tās 1. un 4. pantā noteiktos pienākumus, un piespriest Maltas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

26. Malta lūdz Tiesu atzīt, ka Regula nebija un nav piemērojama līgumam, par ko ir strīds, noraidīt prasību kā nepamatotu un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

**Vērtējums**

27. Malta savu aizstāvību galvenokārt pamato ar Regulas nepiemērojamību tai attiecīgajā laikā. Pakārtoti — tā norāda, ka būtībā līguma, par ko ir strīds, slēgšanas tiesību piešķiršana tika apstiprināta pievienošanās sarunās (lai arī tika atlikta attaisnojamu iemeslu dēļ), un/vai katrā ziņā bija pamatota ar reālu nepieciešamību un samērīga ar sasniedzamajiem mērķiem.

28. Šajā atzinumā vērtēšu tikai galveno argumentu, kas, manuprāt, bez nepieciešamības sīkāk diskutēt par citiem Maltas aizstāvības argumentiem ir pietiekams pamats, lai noraidītu Komisijas pieteikumu.

11 — No tiesas sēdes izriet, ka līgums tika noslēgts arī ar *Sea Malta Co. Ltd.*, bet uzņēmums pēc tam tika likvidēts.

29. Galvenais šķērslis Komisijas pieteikumam ir vienkāršs. Izvirzītā prasība var attiekties tikai uz neizpildītu pienākumu saskaņā ar Līgumiem, kas ietver pienākumu ievērot regulu, kas pieņemta saskaņā ar šiem līgumiem. Šāds pienākums var rasties tikai gadījumā, ja attiecīgai dalībvalstij ir saistoši Līgumi, un līdz ar to regulas, kas pieņemtas saskaņā ar tiem. Taču šajā lietā tiek prasīts atzīt, ka Malta nav ievērojusi Regulas prasības, veicot konkrētas darbības, pirms tai kļuva saistošs EK līgums.

30. Manuprāt, Komisija nav pārvarējusi šo šķērsli.

31. Tomēr būtu jāizvērtē divi iespējamie iebildumi. Vai iesniegto prasību var skaidrot kā attiecināmu nevis uz faktisko līguma noslēgšanas tiesību piešķiršanu 2004. gada 16. aprīlī, bet gan tā atstāšanu spēkā pēc 2004. gada 1. maija? Vai var uzskatīt, ka Maltai bija jāievēro Regulas prasības pirms 2004. gada 1. maija?

32. Šķiet, pirms minēto jautājumu izvērtēšanas būtu noderīgi atcerēties dažus Tiesas judikatūras aspektus prasībās par [valsts] pienākuma neizpildi.

*Judikatūra prasībās par[valsts] pienākuma neizpildi*

33. Pirmkārt, kā Tiesa ir paskaidrojusi, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pirmstiesas procedūras saistībā ar valsts pienākumu neizpildi mērķis ir gan sniegt iespēju dalībvalstij izpildīt pienākumus, kas izriet no ES tiesībām, gan ļaut tai aizstāvēties pret Komisijas formulētajiem iebildumiem. Tātad: a) valsts pienākumu neizpildes prasības priekšmeta robežas nosaka pirmstiesas procedūra, b) gan argumentētajā atzinumā, gan prasības pieteikumā Tiesai — Komisijai iebildumi jānorāda precīzi, nepārprotami un detalizēti, tā, lai dalībvalsts un Tiesa var skaidri novērtēt kāda Līgumā noteikta pienākuma neizpildes apjomu un lai izvairītos no tā, ka Tiesa lemj *ultra petita* vai arī nelemj par kādu iebildumu [12].

34. Otrkārt, tas, vai valsts pienākumi nav izpildīti, ir jāizvērtē, ņemot vērā to situāciju dalībvalstī, kāda tā bija brīdī, kad beidzās argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš [13].

12 — Skat. tostarp Tiesas 2004. gada 14. oktobra spriedumu lietā C-340/02 Komisija/Francija (Krājums, I-9845. lpp., 25.–27. punkts), Tiesas 2007. gada 28. jūnija spriedumu lietā C-235/04 Komisija/Spānija (Krājums, I-5415. lpp., 48. punkts) un Tiesas 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā C-457/07 Komisija/Portugāle (Krājums, I-8091. lpp., 67. un 68. punkts) un šajos spriedumos minēto judikatūru.

13 — Skat., piemēram, iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Spānija, 52. punkts.

35. Visbeidzot, Komisijai ir pienākums pierādīt apgalvojumu, ka pienākums nav izpildīts, un sniegt Tiesai nepieciešamo informāciju, lai tā varētu konstatēt šo faktu. Komisija nevar savā pieteikumā tikai apgalvot, ka, veicot noteiktas darbības, dalībvalsts nav izpildījusi regulas noteikumā paredzētos pienākumus, šādi izsecinot tādas noteikuma juridiskās sekas, kādas nebūt neizriet no tā. Lai pamatotu savu prasību, Komisijai ir jāpierāda, ka apstākļi konkrētā noteikuma piemērošanai faktiski ir ievēroti attiecīgajā lietā [14].

Līguma noslēgšanas tiesību piešķiršana vai atstāšana spēkā?

36. Komisija nepārprotami vēlas, lai tiktu atzīts, ka Malta, noslēdzot īpašu līgumu 2004. gada 16. aprīlī, nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar Regulu.

37. 2006. gada 12. decembra argumentētajā atzinumā Komisija ir izmantojusi praktiski identisku formulējumu attiecībā uz apgalvojumu par pienākumu neizpildi. Tomēr minētajā dokumentā Komisija ir arī aicinājusi Maltu divu mēnešu laikā pēc atzinuma saņemšanas veikt vajadzīgos pasākumus tā izpildei.

38. Ir skaidrs, ka nevar prasīt Maltai atgriezties atpakaļ laikā, lai *ne*noslēgtu apstrīdēto līgumu 2004. gada 16. aprīlī. Argumentētā atzinuma izpildei vajadzīgie pasākumi varētu būt tikai tādi, kuru dēļ līgums tiktu izbeigts vai, ievērojot nediskriminējošas publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, tiktu piešķirtas jaunas līguma noslēgšanas tiesības.

39. Šāda situācija nav neierasta prasībās par valsts pienākuma neizpildi, piemēram, saistībā ar atsevišķu publiskā iepirkuma slēgšanas tiesību piešķiršanu, neievērojot ES publiskā iepirkumu noteikumus. Atbilstoši LESD 258. pantam un Tiesas judikatūrai, ja Komisija uzskata, ka šādas līguma slēgšanas tiesības piešķirtas nelikumīgi, tai pēc iesaistītajai dalībvalstij dotās iespējas iesniegt savus paskaidrojumus vispirms jālūdz šo dalībvalsti noteiktā termiņā novērst konstatēto prettiesiskumu (ar visiem tobrīd pieejamajiem līdzekļiem), un, ja dalībvalsts nav novērsusi prettiesisko rīcību, tad var uzsākt tiesvedību Tiesā, kura pieņems spriedumu, ņemot vērā to, vai Komisijas noteiktajā termiņā nelikumīgā situācija joprojām pastāv.

14 — Skat. Tiesas 2001. gada 3. maija spriedumu lietā C-347/98 Komisija/Beļģija (*Recueil*, I-3327. lpp., 38. un 39. punkts).

40. Līdz ar to tas nozīmē, ja prettiesiskums nebūs novērsts noteiktajā termiņā, Tiesa atzīs, ka dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus, vai tā novēršanas gadījumā noraidīs Komisijas prasību [15]. Tomēr pirmajā gadījumā Tiesas atzinums būs saistīts ar sākotnējo nelikumīgo līguma noslēgšanas tiesību piešķiršanu, nevis ar prettiesiskuma nenovēršanu [16].

41. Tātad, pat ja esošās prasības par valsts pienākuma neizpildi mērķis ir novērst saskaņā ar Regulu par nelikumīgu uzskatītu situāciju vai sodīt Maltu par tās neizbeigšanu noteiktajā termiņā, prasības apmierināšana noteikti būs atkarīga no atzinuma, ka līguma slēgšanas tiesību piešķiršana bija nelikumīga līguma noslēgšanas dienā vai vismaz tāda kļuva kādā no nākamajām dienām.

42. Iesniegtajā prasībā apgalvots, ka nav izpildīti tieši Regulā, nevis kādā citā dokumentā noteiktie pienākumi. Tātad, lai apmierinātu prasību, Regulā būtu jāparedz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas aizliegums — vai nu līguma noslēgšanas brīdī 2004. gada 16. aprīlī (pirmais pieņēmums), vai 2004. gada 1. maijā, kad saskaņā ar Pievienošanās līguma 2. panta 2. punktu un Pievienošanās akta 2. pantu Regula kļuva saistoša Maltai (otrais pieņēmums).

43. Otro pieņēmumu var noraidīt samērā viegli.

44. Apstrīdētais līgums pastāvēja jau pirms 2004. gada 1. maija, bez turklāt Regulas 4. panta 3. punktā ir skaidri atļauts esošiem publiskā iepirkuma līgumiem palikt spēkā līdz to termiņa beigām [17].

45. Nevaru pieņemt tiesas sēdē izteikto Komisijas priekšlikumu, ka 4. panta 3. punkts attiecas tikai uz 1993. gada 1. janvārī pastāvošiem līgumiem, pat attiecībā uz dalībvalstīm, kas pievienojās Savienībai vairāk nekā desmit gadus vēlāk. Noteikums attiecas uz "esošiem līgumiem", nevis "1993. gada

15 — Piemērus saistībā ar otro gadījumu (vairāk gan saistībā ar plašākas piemērojamības rīkojuma pieņemšanu un atstāšanu spēkā, nevis atsevišķa līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu) var atrast Tiesas 2005. gada 27. oktobra spriedumā lietā C-525/03 Komisija/Itālija (Krājums, I-9405. lpp., 16. punkts).

16 — Skat. Tiesas 2000. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-16/98 Komisija/Francija (*Recueil*, I-8315. lpp., 1., 12.–22. un 113. punkts). Var pretnostatīt valsts atbalsta procedūras saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu (tagad LESD 108. panta 2. punkts, iepriekš EK līguma 93. panta 2. punkts), ja vienīgi pastāv ar Komisijas lēmumu uzliktais pienākums novērst prettiesiskumu; skat., piemēram, Tiesas 1988. gada 2. februāra spriedumu lietā 213/85 Komisija/Nīderlande (*Recueil*, 281. lpp., 7. un 8. punkts).

17 — Jāmin arī, ka saistībā ar līgumiem, kas noslēgti ar fiziskām vai juridiskām personām, nepastāv tādi Līguma nosacījumi, kuriem būtu tāds pats spēks kā EKL 307. pantam (tagad LESD 351. pants) attiecībā uz starptautiskiem nolīgumiem. Saskaņā ar šo noteikumu jaunajai dalībvalstij jānovērš visas neatbilstības starptautiskajos nolīgumos, kas noslēgti pirms pievienošanās, un Līgumos.

1. janvārī esošiem līgumiem". Lai ievērotu tiesiskās noteiktības principu, jēdziens "esošie" var nozīmēt tikai "esoši Regulas spēkā stāšanās brīdī" [18]. Valstīm, kas pievienojās Savienībai pēc 1993. gada 1. janvāra, šis brīdis ir pievienošanās diena — fakts, kam piekrīt arī pati Komisija. Tiešām, 2001. gada 26. oktobra kopīgajā nostājā pieņemot, ka no 2002. gada jūnija līdz 2007. gada jūnijam noslēgtie līgumi būs saderīgi ar Maltas nākotnes saistībām, neparedzot nosacījumus par Regulas piemērojamību Maltai, ES sarunu dalībnieki netieši atzina, ka 4. panta 3. punkts ir piemērojams tādam līgumam.

46. Tāpēc nevar atbalstīt Komisijas argumentu, ka Malta nav izpildījusi ar Regulu noteiktos pienākumus no 2004. gada 1. maija.

47. Katrā ziņā šāds secinājums, ka Malta nav izpildījusi ar Regulu noteiktos pienākumus no 2004. gada 1. maija, būtu pretrunā Komisijas prasības formulējumam — Komisijai vēlāk nav tiesību grozīt vai citādāk izskaidrot iesniegto prasību, ko, šķietami, tā mēģināja darīt tiesas sēdes laikā.

48. Tādējādi tagad pievēršos pirmajam pieņēmumam. Šis pieņēmums ietver tāda Maltai saistoša pienākuma esamību kā līguma nenoslēgšana pirms pievienošanās.

Pienākums pirms pievienošanās?

49. Pievienošanās līgumā vai Pievienošanās aktā, ko Malta parakstīja 2003. gada 16. aprīlī, deponējot savu ratifikācijas dokumentu 2003. gada 30. jūlijā, nekas neliecina, ka būtu skaidri noteikts, ka Regula ir Maltai saistoša pirms Līguma stāšanās spēkā. Tieši pretēji, Pievienošanās akta 2. pantā neapšaubāmi apliecināts, ka Regula Maltai kļuva saistoša tikai tajā dienā — 2004. gada 1. maijā.

50. Tomēr, kā redzams, sarunu gaitā Malta apgalvoja, ka līdz 2002. gada 30. jūnijam plānots noslēgt līgumu ar *GCCL* uz pieciem gadiem un šāda līguma noslēgšana no ES puses bija pieņemama kā atbilstoša pievienošanās [nosacījumiem]; bet patiesībā Malta apstrīdēto līgumu noslēdza 2004. gada 16. aprīlī uz sešiem gadiem, rezultāts, ko ES sarunu dalībnieki nebija ne apstiprinājuši, ne tas tiem tika iesniegts.

18 — Skat. 58. un nākamos punktus.

51. Uzreiz jānorāda, ka ne pieteikumā Tiesai, ne atbildē uz Maltas aizstāvības rakstu, kurā skaidri norādīts jautājums par Regulas piemērojamību Maltai lietas apstākļu rašanās brīdī, Komisija nav apgalvojusi, ka šī lieta jebkādā mērā būtu bijusi pamatota ar Maltai pirms Pievienošanās līguma spēkā stāšanās saistošu pienākumu. Tieši pretēji, tā savā atbildē nepārprotami norādīja, ka "Maltas Republika nav pildījusi savus pienākumus saskaņā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 3577/1992 tieši no tās dienas, proti, pievienošanās dienas".

52. Šādos apstākļos Komisija kā prasītāja acīmredzami neizpildītu savu pienākumu sniegt visus vajadzīgos faktus, lai pamatotu prasību, ja tā vēlāk atsauktos uz iepriekšēja pienākuma esamību. Patiešām, tas būtu pretrunā Tiesas Reglamenta 42. panta 2. punkta pirmajam apakšpunktam, kurā ir noteikts: "Tiesvedības laikā nav atļauts izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar tādiem tiesību vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā" [19].

19 — Skat. Tiesas 1992. gada 17. novembra spriedumu lietā C-279/89 Komisija/Apvienotā Karaliste (*Recueil*, I-5785. lpp., 14.–17. punkts).

53. Tomēr saistībā ar Regulas piemērojamību *ratione temporis* šajā lietā Tiesa pati lūdza lietas dalībniekiem izteikties par to, kāda nozīme piešķirama pienākumam rīkoties lojāli pirms līguma spēkā stāšanās.

54. Var jautāt, vai tad, ja Tiesa lemtu, ka pienākuma neizpilde radās tāda pienākuma dēļ, uz ko Komisija neatsaucās ne savā prasības pieteikumā, ne atbildes rakstā, tas nenozīmētu, ka Tiesa pēc savas ierosmes norāda uz jaunu pamatu.

55. Pastāvīgā judikatūra nosaka, ka Tiesa pēc savas ierosmes var izvirzīt, vai tai obligāti jānorāda pamati saistībā ar vispārēju interešu jautājumiem, ja tos nav izvirzījuši lietas dalībnieki. Tomēr, no vienas puses, nav zināms, ka Tiesa iepriekš būtu šādi rīkojusies, lai paplašinātu Komisijas apgalvojumu apjomu tiesvedībā par valsts pienākumu neizpildi pret dalībvalsti, un, no otras puses, ES judikatūrā norādītie "vispārēju interešu jautājumi" vairāk attiecas uz būtiskām procesuālām formalitātēm nekā uz materiāltiesiskiem argumentiem [20]. Katrā ziņā tā būtu jauna atkāpe,

20 — Tā, piemēram, atbilstošas pirmstiesas procedūras neievērošanu (Līgumos noteikta "būtiska garantija" — skat. Tiesas 2008. gada 10. aprīļa spriedumu lietā C-442/06 Komisija/Itālija (Krājums, I-2413. lpp., 22. punkts un tajā minētā judikatūra) Tiesa var norādīt pēc savas ierosmes, pat ja dalībvalsts to pati skaidri nenorāda. Attiecībā uz atšķirībām apelācijas tiesvedībā skat. Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France* (*Recueil*, I-1719. lpp., 67. punkts).

ja Tiesa papildinātu Komisijas argumentus pret dalībvalsti tiesvedībā par valsts pienākuma neizpildi. Pēc manām domām, šāda rīcība nebūtu savienojama ar šādas tiesvedības apsūdzošo, kvazisodošo dabu.

56. Lai kā arī būtu, atbildot uz Tiesas jautājumu, Komisija pauda viedokli, ka a) Maltai kā topošai dalībvalstij bija pienākums rīkoties lojāli no 2001. gada 26. oktobra kopīgās nostājas [sagatavošanas dienas], b) tai neapšaubāmi no Pievienošanās līguma parakstīšanas 2003. gada 16. aprīlī bija jāatturas no rīcības, ar ko pārkāpj ES tiesības. Tomēr Komisija apgalvo, ka Malta noslēdza apstrīdēto līgumu veidā, kas norāda uz ļaunticību. Ņemot to vērā, tā pienākumu rīkoties lojāli un veidu, kādā tas formulēts Vīnes konvencijas 18. un 26. pantā, uzskata par vissvarīgāko.

57. Manuprāt, lai apmierinātu prasību, Tiesai jākonstatē ne tikai tas, ka Maltas pienākums nenoslēgt apstrīdēto līgumu 2004. gada 16. aprīlī izrietēja no tās kā topošās dalībvalsts statusa, kas parakstījusi un ratificējusi Pievienošanās līgumu, bet — prioritāri — jākonstatē, ka pati Regula varētu ietvert dalībvalstu pienākumus pirms tās spēkā stāšanās.

58. Laikposms pirms regula, kas ir *acquis* sastāvdaļa, stājas spēkā dalībvalstī, kas ir pievienošanās procesā, ir salīdzināms ar laikposmu starp tās pieņemšanu vai publicēšanu un spēkā stāšanos jau esošā dalībvalstī. Lai kādi pienākumi attiektos uz topošo dalībvalsti pirms pievienošanās, tie nevar būt lielāki kā tie, kas attiecas uz esošajām dalībvalstīm, salīdzinošā laikposmā pirms spēkā stāšanās parastajā kārtībā. Tātad tikai gadījumā, ja kāda no tolaik esošajām 12 dalībvalstīm nebūtu ievērojusi Regulas noteiktos pienākumus, noslēdzot līdzīgu līgumu laikā starp Regulas pieņemšanu vai publicēšanu, attiecīgi 1992. gada 7. vai 12. decembri, un tās stāšanos spēkā 1993. gada 1. janvārī, tad varētu izvērtēt, vai Malta nav izpildījusi savus pienākumus tieši pirms kļūt par dalībvalsti.

59. Šajā ziņā ir skaidrs, ka regulas uzliek saistības kopumā (visiem, vai tās būtu dalībvalstis, iestādes vai privātpersonas) no spēkā stāšanās brīža, bet ne agrāk — ja vien, ārkārtējos gadījumos, tās nosacījumi skaidri nenosaka

atpakaļejošu spēkā esamību [21]. EKL 254. panta 1. un 2. punkta (LESD 297. pants) normas, kas nodrošina, ka jebkurai regulai ir skaidri noteikts spēkā stāšanās datums, ir būtisks tiesiskās noteiktības principa apliecinājums. Ja regulas sāktu piemērot pirms to stāšanās spēkā, šādam datumam nebūtu nozīmes.

60. Šajā lietā minētajā regulā nav ietverta atpakaļejošā spēka norma. Tieši pretēji, 11. pantā ne tikai noteikts spēkā stāšanās datums — 1993. gada 1. janvāris, bet arī 1. panta 1. punktā skaidri definēts, ka jūras transporta pakalpojumu sniegšanas brīvību piemēro *no 1993. gada 1. janvāra*, un 4. panta 3. punktā ir nepārprotami noteikts, ka *esošie* publiskā iepirkuma līgumi var palikt spēkā līdz attiecīgā līguma termiņa izbeigšanās dienai. Šajā ziņā (attiecībā uz toreizējām 12 dalībvalstīm [22]) esošie līgumi var būt tikai tie līgumi, kas vai nu pastāv 1993. gada 1. janvārī (vai, iespējams, attiecībā uz saskaņā ar Regulas 6. pantu no tās īstenošanas uz laiku izslēgtiem pakalpojumiem), vai datumā, kad atbilstoša pagaidu izslēgšana beidza pastāvēt [23]).

61. Tāpēc uzskatu, ka dalībvalstij, kura 1992. gada decembra pēdējās dienās varētu būt noslēgusi valsts pasūtījuma līgumu bez atbilstoša Kopienas uzaicinājuma piedalīties publiskā iepirkuma procedūrā, nevarētu pārmest *Regulas 1. un 4. pantā noteikto* pienākumu neizpildi.

62. Taisnība, ka esošajā LES 4. panta 3. punktā (iepriekš EKL 10. pants un pirms tam EK līguma 5. pants) dalībvalstīm ir noteikts vispārīgāks pienākums lojāli sadarboties, ietverot visu atbilstošo pasākumu veikšanu, lai nodrošinātu no Līgumiem vai iestāžu, kas veicina Kopienas (vai Savienības) uzdevumu sasniegšanu, rīcības izrietošo pienākumu pildīšanu un atturēšanos no pasākumiem, kas varētu apdraudēt Līguma mērķu sasniegšanu.

63. Saistībā ar pēdējo minēto pienākumu Tiesa pamatoja savu nolēmumu lietā

21 — Šādu ārkārtēju gadījumu piemēru skat. Tiesas 1990. gada 9. janvāra spriedumā lietā C-337/88 *SAFA* (*Recueil*, I-1. lpp.).

22 — Skat. iepriekš minēto 45. punktu.

23 — Skat. iepriekš minēto 20. punktu. Jautājums vēl nav izlemts, bet saskaņā ar jaunāko Tiesas 2010. gada 22. aprīļa spriedumu lietā C-122/09 *Enosi Efopliston Aktoploias* u.c. (Krājums, I-3667. lpp., 15. un 17. punkts) un 2006. gada 28. septembra rīkojumu lietā C-285/05 *Enosi Efopliston Aktoploias* u.c. (19. punkts, kas minēts 10. punktā Tiesas spriedumā lietā C-122/09 *Enosi Efopliston Aktoploias* u.c.) noteikts, ka dalībvalstij var būt pienākums atturēties veikt darbības, kas var būtiski kavēt Regulas piemērojamību pēc pagaidu izslēgšanas termiņa beigām. Skat. turpmāk minēto 63. un nākamos punktus, it īpaši 65. punktu un 25. zemsvītras piezīmi.

*Inter-Environnement Wallonie* [24], lemjot, ka dalībvalstij, kas ir direktīvas adresāte, direktīvas transponēšanai noteiktajā termiņā ir jāatturas noteikt pasākumus, kas var būtiski apdraudēt noteikto rezultātu.

64. Tomēr neuzskatu, ka pastāvīgo judikatūru var vienkārši transponēt no direktīvām uz regulām. Parasti direktīva definē tās spēkā stāšanās datumu un datumu, līdz kuram dalībvalstij tā jāievieš. Saskaņā ar Tiesas judikatūru tieši laikposmā starp minētajiem datumiem dalībvalstīm tiek prasīts nepieņemt normas, kas būtiski apdraudētu sasniedzamo rezultātu. Tiesa nekad nav lēmusi, ka šāds pienākums pastāvētu arī periodā starp direktīvas pieņemšanu un/vai publicēšanu un tās stāšanos spēkā. Manuprāt, pieņemot šādu lēmumu, tiktu norādīts uz spēkā stāšanās dienas nenozīmīgumu.

65. Runājot par regulām, tām nav ieviešanas pārejas laikposma, tikai laika posms starp pieņemšanu un/vai publicēšanu un spēkā stāšanos, kad regula uzliek saistības kopumā.

24 — Tiesas 1997. gada 18. decembra spriedums lietā C-129/96 (*Recueil*, I-7411. lpp., 45. punkts, un rezolutīvās daļas 2) punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta Džeikobsa [*Jacobs*] secinājumus, it īpaši 33., 39. un nākamos punktus.

Tāpēc lietas *Inter-Environnement Wallonie* judikatūrā minētais laikposms nepastāv regulu gadījumā [25].

66. Neapgalvošu, ka nekad nevar būt tā, ka dalībvalsts varētu būt vainīga pienākuma lojāli sadarboties nepildīšanā, jo laikā starp direktīvas vai regulas pieņemšanu un spēkā stāšanos tā ir veikusi zināmas darbības. Tomēr, man šķiet, šādā gadījumā attiecīgās rīcības, kas, "iespējams, nopietni apdraudētu" kritērija lietderīgu iedarbību, būtu jāinterpretē īpaši šauri. Iespējams, tikai rīcība, ko nevarētu novērst pirms direktīvas transponēšanas termiņa beigām vai kura zināmā mērā kavētu ar regulas piemērošanu paredzēto mērķu sasniegšanu, šādos apstākļos būtu pienākuma lojāli sadarboties neizpilde [26].

67. Lai gan nav šaubu, ka tiesvedībā par no Līgumiem izrietošu valsts pienākuma neizpildi

25 — Pieņemu (vēl neapstiprinātu) iespēju, ka pagaidu atkāpe vai izņēmums no regulas piemērošanas (it īpaši šīs regulas) var radīt līdzīgu pienākumu, kāds minēts lietas *Inter-Environnement Wallonie* judikatūrā (skat. 60. punktu un 23. zemsvītras piezīmi), tomēr esošā lieta saistīta ar šādas atkāpes vai izņēmuma neesamību dienā, kad regulas stājās spēkā attiecīgajā dalībvalstī.

26 — Skat. arī iepriekš 24. zemsvītras piezīmē minētos ģenerāladvokāta Džeikobsa [*Jacobs*] secinājumus lietā *Inter-Environnement Wallonie*, kā arī 42. un nākamos punktus.

nepastāv *de minimis* norma [27], — Tiesa atzīs pienākuma neizpildi, lai cik mazsvarīgs vai nošķirts būtu šis pārkāpums, man šķiet, ja tiek apgalvots, ka pienākuma neizpilde, iespējams, iestājusies, rīkojoties pirms attiecīgais pasākums stājās spēkā, būtu jāattiecina cits standarts.

68. Saistībā ar šajā lietā minēto regulu Komisijai būtu jāpamato, ka, piemēram, apstrīdētā rīcība nepieļāva tās noteikumu ievērošanu noteiktā laika posmā pēc tās spēkā stāšanās vai apdraudēja virkni pasākumu, kas kumulatīvi un sistemātiski mazināja tās piemērošanu, vai tika īstenota tīši un/vai ar acīmredzamu nodomu neievērot tās noteikumus.

69. Turpretī viena līguma noslēgšana, lai cik skaidri Regula līdz ar spēkā stāšanos to aizliegtu, manuprāt, pašu par sevi, nepastāvot citiem pastiprinošiem apstākļiem, nebūtu jāuzskata par pietiekamu, lai atzītu, ka dalībvalsts nav izpildījusi pienākumu lojāli sadarboties, *ja līgums būtu ticis noslēgts, pirms Regula stājās spēkā.* Paužot citādu viedokli, tiktu noliegta ne tikai spēkā stāšanās dienas nozīme, bet arī 4. panta 3. punkta skaidrā jēga.

70. Turklāt, manuprāt, vispirms un galvenokārt Komisijai būtu bijis jāiesniedz prasība par pienākuma lojāli sadarboties neizpildi, nevis par līguma noslēgšanas brīdī spēkā neesošu Regulas 1. un 4. panta neievērošanu. Protams, atsevišķos gadījumos Tiesa ir lēmusi par šāda vispārēja pienākuma neizpildi no dalībvalsts puses, kad šāda prasība nav bijusi iesniegta [28], bet nevis, cik man zināms, pakārtoti atzinusi apgalvotā, bet nepamatotā, daudz specifiskāka noteikuma neievērošanas esamību, vai, ja šāds noteikums vēl nebija stājies spēkā rīcības, kas izraisīja pārkāpumu, īstenošanas brīdī.

71. Ja manis tikko izdarītie secinājumi par iedomātas dalībvalsts 1992. gada decembra beigās noslēgto līdzīgu līgumu ir pareizi, ko tas nozīmē tādai dalībvalstij kā Malta, kas noslēdza apstrīdēto līgumu ne tikai pirms Regula bija piemērojama tās teritorijā, bet arī pirms

27 — Skat. Tiesas 1984. gada 7. februāra spriedumu lietā 166/82 Komisija/Itālija (*Recueil*, 459. lpp., 24. punkts), Tiesas 2000. gada 15. jūnija spriedumu lietā C-348/97 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-4429. lpp., 62. punkts) vai Tiesas 2005. gada 14. aprīļa spriedumu lietā C-157/03 Komisija/Spānija (Krājums, I-2911. lpp., 44. punkts).

28 — Tiesas 2007. gada 12. jūlija spriedums lietā C-507/04 Komisija/Austrija (Krājums, I-5939. lpp.).

Līgumi stājās spēkā un tā kļuva par Eiropas Savienības dalībvalsti?

72. Maltai 2004. gada aprīlī nevarēja būt lielāka apjoma pienākumi kā iedomātajai dalībvalstij 1992. gada decembrī. Lai arī nav pilnīgas vienprātības par pagaidu pienākuma precīzo nozīmi, saskaņā ar starptautisko līgumu tiesībām šāds pienākums nevar izvirzīt prasību pirms līguma spēkā stāšanās ievērot to tādā pašā apjomā kā pēc spēkā stāšanās, vai jau atkal spēkā stāšanās dienai tad nav nozīmes.

73. Lai gan, kā jau iepriekš minēju, Vīnes konvencijas noteikumi kā tādi nav saistoši Maltai un lai arī normas formulējums gadu gaitā ir mainījies, un katra institūcija to interpretējusi citādāk [29], šķiet, ir skaidrs, ka pagaidu pienākums neattur līgumslēdzēju valsti no līgumam neatbilstošas rīcības, ja tas jau būtu spēkā, bet gan no rīcības, kas kādā mērā apdraudētu līguma pamatus.

74. Šajā ziņā neapgalvošu, ka valsts, kas parakstījusi un ratificējusi līgumu par pievienošanos Eiropas Savienībai, starplaika pienākums ir tikai atturēties no tādas rīcības, kas varētu atcelt ES Līgumu vai Pievienošanās līguma objektu un mērķi (šādai rīcībai tiešām jābūt tālejošai), tomēr uzskatu, ka atsevišķa rīcība, kas pilnībā neatbilst vienam no gaidāmajiem pienākumiem saistībā ar iestāšanos Savienībā, parasti nebūs tāda, lai pret valsti celtu prasību par Līgumā noteiktā pienākuma neizpildi.

75. Man šķiet, ka šajā lietā Tiesai nebūtu jāapmierina Komisijas iesniegtā prasība, pat nevērtējot Maltas norādīto pamatojumu līguma noslēgšanas un beigu termiņa datumu neatbilstībai ar 2001. gada kopīgajā nostājā minētajiem datumiem [30].

29 — Iepriekš minētajā 7. zemsvītras piezīmē Klaberss [*Klabbers*] atsaucas uz vairākiem avotiem, kas definē, ka pienākums ir "atturēties no rīcības, kas kādai no pusēm noteiktā pienākuma izpildi padarītu neiespējamu vai sarežģītāku", "starp parakstīšanu un ratificēšanu neveikt darbības, kas apdraudētu līguma mērķi," "neietekmēt otras puses rīcību, ja un kad līgums stājas spēkā", "pirms ratifikācijas atturēties no rīcības, kuras mērķis būtu būtiski vājināt parakstītās apņemšanās vērtību" vai atturēties "no ļaunprātīgas rīcības, lai tīši mazinātu labumus, kurus otra puse likumīgi cerēja gūt no līguma īstenošanas un ko tā ir pienācīgi apsvērusi".

30 — Būtībā Malta norāda, ka i) lai atbilstoši novērtētu maršrutam vajadzīgās subsīdijas apjomu, tai bija jāsagaida *GCCL* reorganizācijas noslēgšanās un trīs jaunu kuģu piegāde, un ii) nosakot līguma darbības termiņu, tā ievēroja Komisijas vadlīnijas (COM(2003) 595, galīgā redakcija), kuras nosaka, ka termiņš ir nesamērīgs tikai tad, ja tas pārsniedz sešus gadus. Neteikšu neko vairāk kā vien to, ka, ja būtu jāvērtē šāds arguments, manuprāt, to nevarētu uzreiz noraidīt.

76. Lieta ir par vienu (atsevišķu) līgumu. Maltas nodoms noslēgt šo līgumu uz laikposmu, kas turpināsies trīs vai vairāk gadus pēc Maltas iestāšanās Savienībā, bija zināms pievienošanās sarunu laikā. Komisija tad neiebilda pret šo nodomu un, ņemot vērā, ka ne Pievienošanās aktā ir iekļauta norma par Regulas piemērojamību Maltai, ne šī sadaļa ir pārskatīta sarunās, būtu jāpieņem, ka tā ir apstiprinājusi šāda līguma savienojamību ar Regulu. Šobrīd Komisija iebilst pret to, ka noslēgtā līguma darbības termiņš pārsniedz 2001. gada 26. oktobra kopīgajā nostājā minēto periodu (drīzāk mazāk nekā trīs gadi). Līdz ar to strīds ir nevis par rīcību, kas ilgtermiņā būtiski ietekmētu Regulas vispārējo piemērojamību Maltā, bet kas izslēdz atsevišķus salu kabotāžas pakalpojumus no tās darbības jomas uz noteiktu laiku (lai gan uz ilgāku periodu, nekā sākotnēji tika paziņots un apstiprināts).

77. Man šķiet, *pieņemot, ka ne Regula, ne Līgumi nebija spēkā Maltā atbilstošajā brīdī*, šī nav rīcība, kas ļautu pamatoti atzīt, ka Malta neizpildīja savas *Regulā paredzētās* saistības attiecībā uz pienākumu, kas Maltai varētu būt kā topošai dalībvalstij, neietekmēt Līgumu mērķi un priekšmetu vai Regulas piemērošanu nākotnē.

## Secinājumi

78. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka Tiesai ir jānoraida prasība un pēc Maltas lūguma atbilstoši Tiesas Reglamenta 69. panta 2. punktam Komisijai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izvedumus.